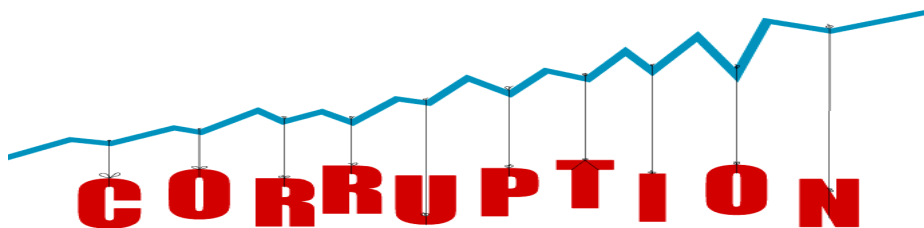

**GLOBALNI
INDEKS PERCEPCIJE KORUPCIJE
(CPI) 2019
objavljen 23. januara 2020.**

www.transparentnost.org.rs
www.transparency.org/cpi

Indeks percepcije korupcije CPI 2019

Globalni (180 država/teritorija)
agregatni Indeks (do 13 različitih izvora podataka)
koji meri opažanje (eksperata/poslovnih ljudi)
korupcije („zloupotreba javnih ovlašćenja za privatnu korist“)
u javnom sektoru (državni funkcioneri i javni službenici)

Indeks percepcije korupcije za 2019

- Meri stepen u kojem se opaža korumpiranost u javnom sektoru (korumpiranosti državnih funkcionera i javnih službenika)
- Indeks se sačinjava na osnovu **13 različitih istraživanja i studija**, koja ispituju mišljenja stručnjaka, predstavnika institucija i poslovnih ljudi
- **U 2019. rangirano je ukupno 180 država/teritorija**, isto koliko i 2017. i 2018. godine.

Indeks percepcije korupcije CPI 2019

- CPI je istraživanje koje se odvija iz godine u godinu i pruža podatke koji se mogu kontinuirano pratiti. CPI 2019 je 25. po redu.
- **Minimum 3 istraživanja po zemlji/teritoriji da bi bila uvršćena na listu**
- **Istraživanja moraju biti objavljena u prethodnih 24 meseci**
- **Zemlje se boduju na skali od 100 (veoma 'čiste') do 0 (veoma korumpirane)**
- **Ispituje se percepcija (opažanje), a ne događaji, planovi i potencijal** (npr. broj prijavljenih slučajeva, broj osuda, broj tekstova u medijima, usvojeni zakoni, najave)

Mogućnost poređenja

- **Za poređenje je skor zemlje relevantniji od njenog mesta na tabeli** (broj država/teritorija koje su uključene se menja)
- Promene indeksa kod pojedinih država/teritorija **moгу biti rezultat promene uzorka** – istraživanja koja su uzeta u obzir pri sačinjavanju indeksa
- **Aktuelni CPI je u potpunosti moguće porediti sa rezultatima počev od CPI 2012 (skor zemlje/teritorije)**. Usled metodoloških promena iz 2012, mogućnost poređenja sadašnjeg CPI sa rezultatima iz ranijih godina (pre CPI 2012 godine) je ograničena: može se porediti mesto na listi (uzimajući u obzir promene broja zemalja u uzorku i kretanje drugih zemalja) ili vršiti poređenje rezultata po pojedinim istraživanjima; nije metodološki ispravno automatski množiti skor iz prethodnih godina sa 10 ili deliti sadašnji sa 10! Poređenja sa ranijim godinama treba uzeti sa rezervom i zbog toga što je povećan broj izvora, što je uticalo na način izračunavanja ocena.

Ciljevi CPI

- **Da se izmeri koliko prisustvo korupcije u javnom sektoru opažaju poslovni ljudi, stručnjaci i analitičari rizika**
- **Da se unapredi komparativno razumevanje nivoa korupcije**
- **Da ponudi presek viđenja donosilaca odluka koje utiču na trgovinu i investicije**
- **CPI je „agregatno istraživanje” (istraživanje grupe istraživanja), osmišljeno kako bi se prevazišli nedostaci svakog pojedinačnog istraživanja o korupciji**
- **Da stimuliše naučna istraživanja, analize uzroka i posledica korupcije, na međunarodnom i domaćem planu**
- **Da doprinese podizanju svesti o korupciji u javnosti – i stvori klimu za promene.**

Napomene o nedostacima i prednostima CPI

Prednosti/napomene:

- CPI daje povod da se unapredi rasprava o korupciji u javnosti
- CPI je dobar podsticaj za sprovođenje daljih analiza
- CPI omogućava uporedivost - obuhvata gotovo sve države sveta
- I druga sredstva za procenu korupcije daju slične nalaze kao i CPI

Nedostaci/napomene:

- Indeks neće odraziti postignute rezultate u borbi protiv korupcije, sve dok promena prakse ne postane jasno vidljiva ispitanicima; indeks se menja relativno sporo, jer obuhvata istraživanja iz poslednje dve godine
- Zemlje u razvoju mogu biti prikazane u lošijem svetlu usled pristrasnosti i predubeđenja inostranih posmatrača. Zbog toga postoje i druga sredstva za merenje korupcije, npr. (Indeks davalaca mita)

CPI 2019 - Najbolje i najlošije rangirani

Zemlje percipirane kao najmanje korumpirane

Rang	Zemlja	Skor (0-100)	Br. istraživanja
1	Novi Zeland Danska	87	8
3	Finska	86	8
4	Singapur Švedska Švajcarska	85	9 8 7

Zemlje percipirane kao najkorumpiranije

Rang	Zemlja	Skor (0-100)	Br. istraživanja
180	Somalija	9	5
179	Južni Sudan	12	5
178	Sirija	13	5

Metodološke napomene za Srbiju u CPI 2019

- **Srbija je obuhvaćena u 8 istraživanja** koja su uzeta u obzir pri sačinjavanju ovogodišnjih indeksa. Izvori su isti kao i prethodne dve godine, kada je dodat jedan novi, dok su svi ostali isti već osam godina za redom, što daje visoku pouzdanost pri poređenju podataka.
- Posmatrana je teritorija Srbije bez Kosova i Metohije.
- Od istraživanja koja su relevantna za Srbiju, pet su objavljena u 2019, dva u 2018, i jedno u 2020 (pojedina su sprovedena tokom 2018. godine).

Izvor podataka u inicijalnim istraživanjima

relevantnim za Srbiju

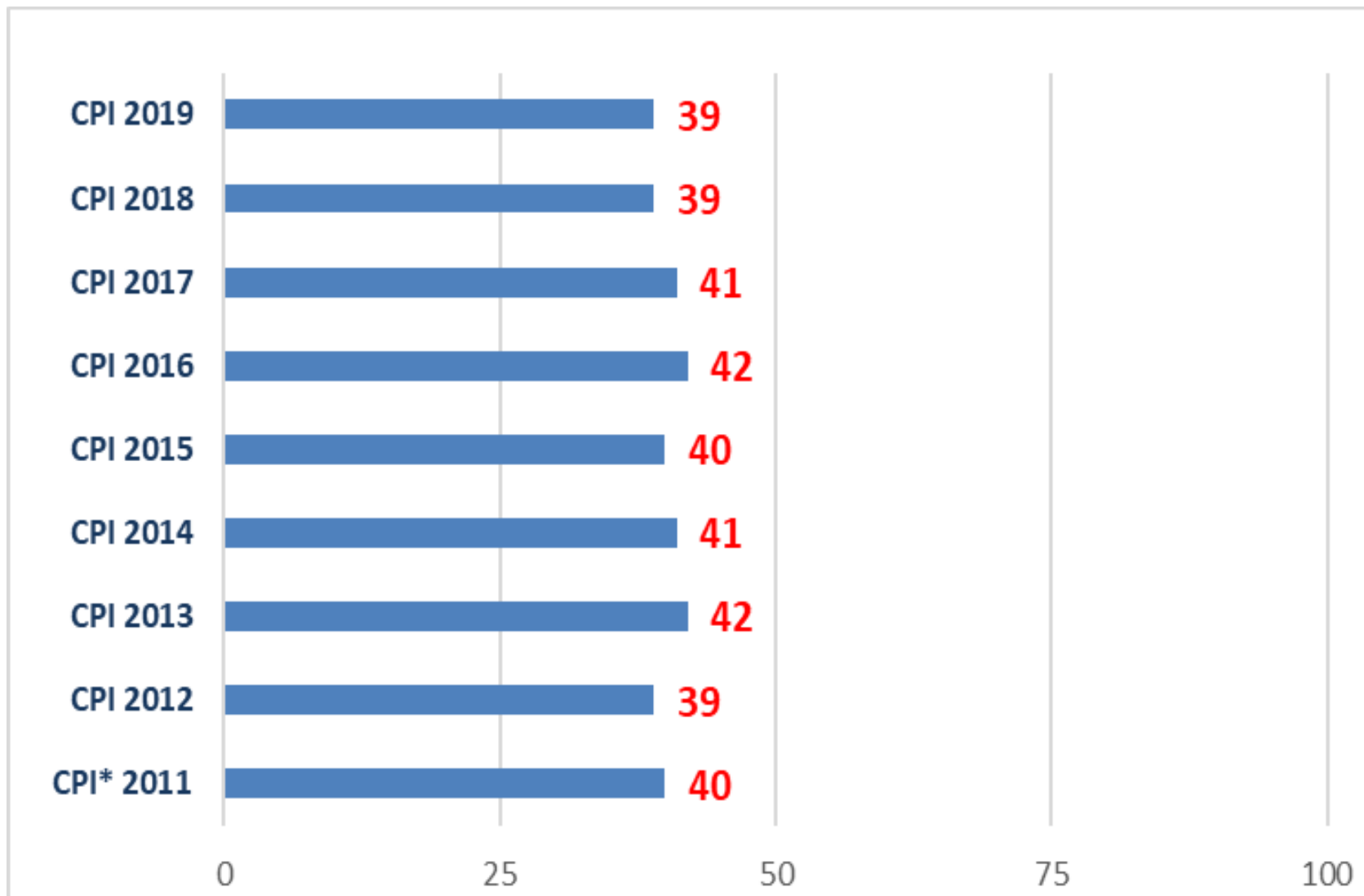
	Izvor	Uzorak
1	FH (Freedom House, Nations in Transit) 2018	Opažanja nerezidenata; ispitanici uglavnom potiču iz razvijenih zemalja
2	BF (Bertelsmann Foundation) Transformation Index 2020	Stručnjaci angažovani od strane banke/ institucije
3	EIU (Economist Intelligence Unit) 2019	
4	GI (Global Insight Country Risk Ratings) 2018	
5	PRS ICRG (Political Risk Services International Country Risk Guide) 2019	
6	WEF (World Economic Forum, Executive Opinion Survey) 2019	Opažanja rezidenata; ispitanici su uglavnom lokalni stručnjaci, lokalni poslovni ljudi i multinacionalne firme
7	WJP (World Justice Project Rule of Law Index) 2019	Lokalni stručnjaci
8	Varieties of Democracy Project 2019	

Rezultat Srbije u CPI 2019

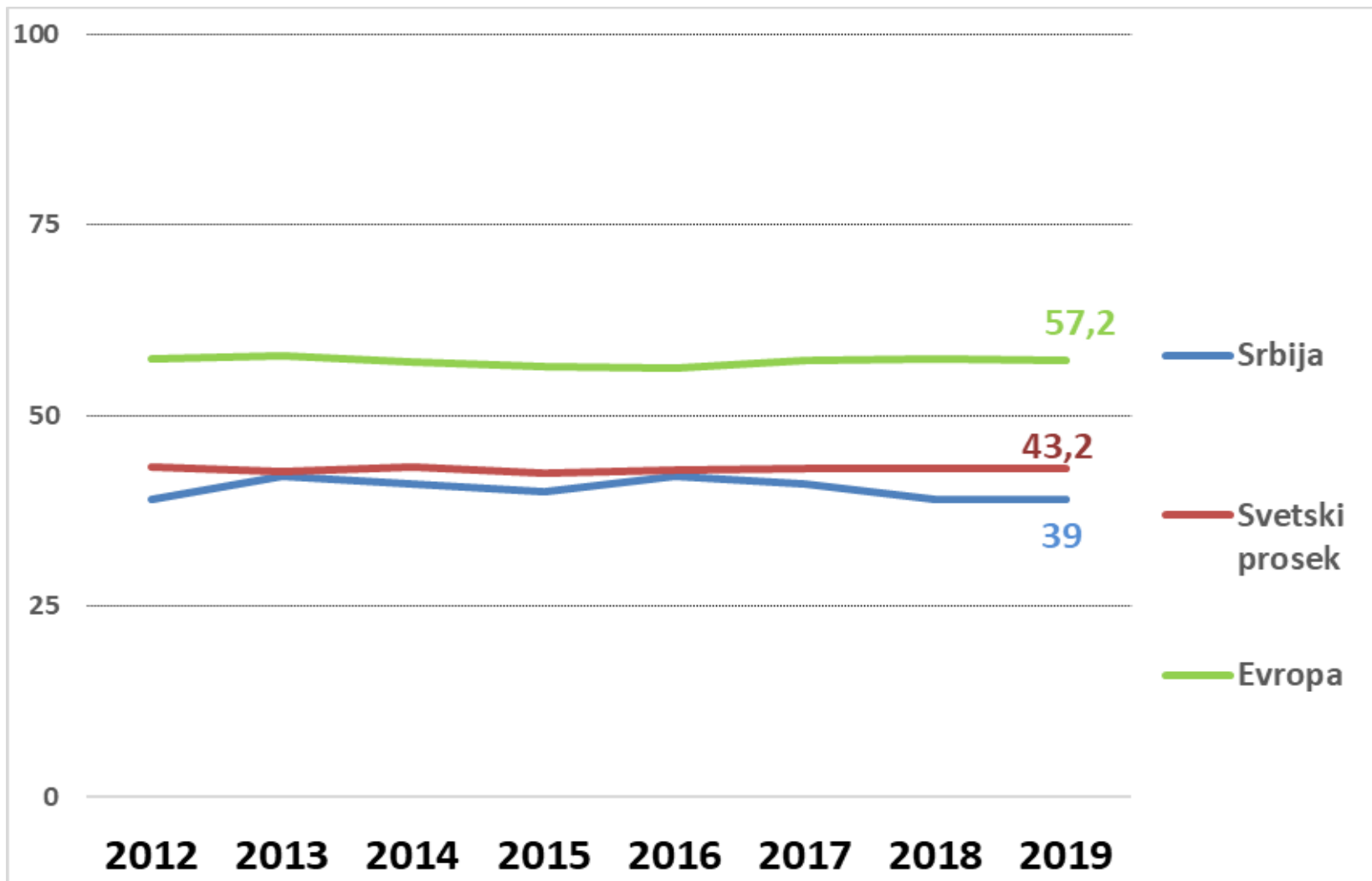
- Ove godine, Srbija je rangirana na 91. mesto (od ukupno 180), sa skorom od 39 (od mogućih i poželjnih 100 poena). Ovo mesto delimo sa Turskom.

Rang	Zemlja	Skor 2019	Broj istraživanja
91	Srbija	39	8

Promene u rezultatu Srbije na listi CPI

Promene CPI za Srbiju, Evropu i svet

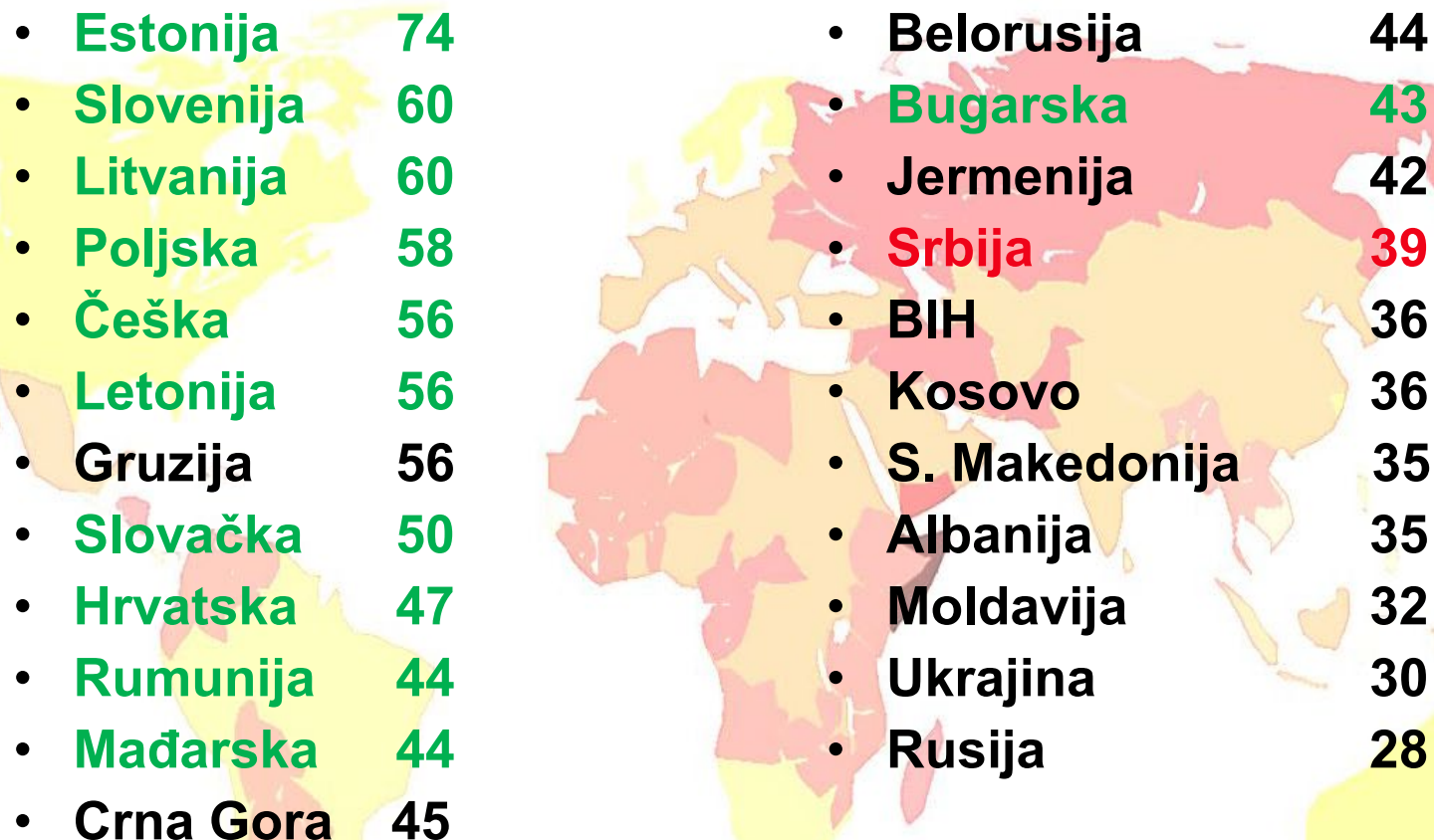

CPI 2019 – republike bivše SFRJ

<i>Rang</i>	<i>Zemlja</i>	Skor 2019	Skor 2018	Broj istraživanja – CPI 2019
35	Slovenija	60 =	60	10
63	Hrvatska	47 ↓	48	10
66	Crna Gora	45 =	45	5
91	Srbija	39 =	39	8
101	BiH	36 ↓	38	7
106	Severna Makedonija	35 ↓	37	7

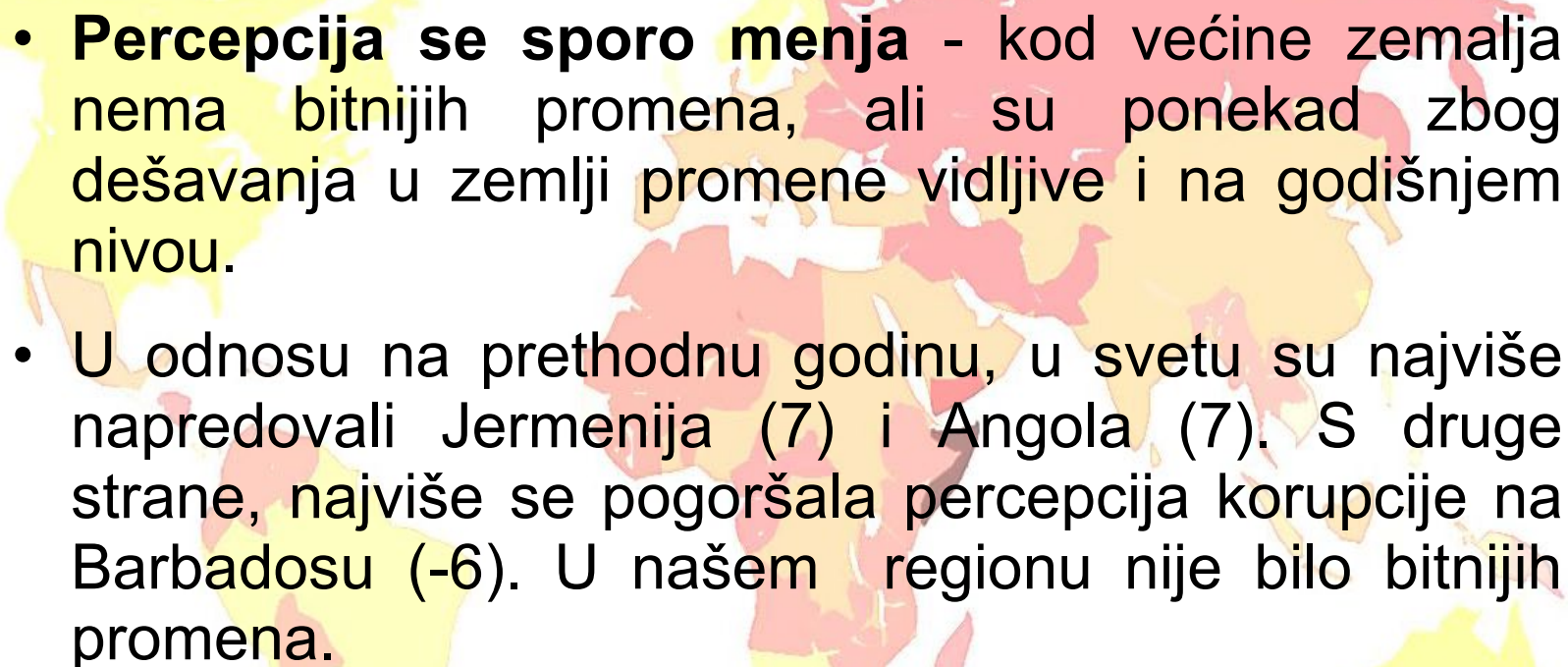
Područje bivših socijalističkih zemalja Evrope

• Estonija	74	• Belorusija	44
• Slovenija	60	• Bugarska	43
• Litvanija	60	• Jermenija	42
• Poljska	58	• Srbija	39
• Češka	56	• BIH	36
• Letonija	56	• Kosovo	36
• Gruzija	56	• S. Makedonija	35
• Slovačka	50	• Albanija	35
• Hrvatska	47	• Moldavija	32
• Rumunija	44	• Ukrajina	30
• Mađarska	44	• Rusija	28
• Crna Gora	45		

Legenda: zeleno članice EU

CPI 2019 i poređenja sa ranijim godinama

-
- **Percepcija se sporo menja** - kod većine zemalja nema bitnijih promena, ali su ponekad zbog dešavanja u zemlji promene vidljive i na godišnjem nivou.
  - U odnosu na prethodnu godinu, u svetu su najviše napredovali Jermenija (7) i Angola (7). S druge strane, najviše se pogoršala percepcija korupcije na Barbadosu (-6). U našem regionu nije bilo bitnijih promena.

Dosadašnja rangiranja i reakcije

- Podaci iz **2000**: suočavanje sa katastrofalnom slikom o Srbiji u svetu
- **2003**: Pokazalo se da se percepcija sporo menja
- **2004**: Napravljen novi pomak – približavanje realnom stanju stvari
- **2005, 2006 i 2007**: Zadržan minimalan trend rasta – nema radikalnih promena koje bi dovele do brze promene percepcije korupcije
- **2008**: Stagnacija – prvi put nema ni minimalnog napretka, druge zemlje nas sustižu ili prestižu
- **2009**: Simboličan napredak
- **2010**: Stagnacija i očekivanja da će unapređenje zakonskog okvira doneti napredak u budućnosti
- **2011**: Pad skora i nazadovanje na listi – u skladu sa utiskom domaćih ispitanika o odsustvu napretka
- **2012**: Iste ocene kao i prethodne godine
- **2013**: Blagi napredak, očekivanja da se taj trend nastavi, povezivanje sa represivnim akcijama
- **2014, 2015, 2016, 2017, 2018**: Neznatne fluktuacije, pokazatelj da nema dovoljnih promena
- **2019**: Stagnacija

Rezultati CPI 2019 i Srbija

- Zemlje mogu **da ignorišu rezultate CPI samo na svoju štetu** – čak i ako ne odražava u potpunosti realno stanje stvari, **CPI je dobar pokazatelj onoga šta drugi misle o nama.**
- **Srbija se i dalje smatra zemljom u kojoj je nivo korupcije visok.** Suštinski nema bitnijih promena u ocenama još od 2008.
- **Utisak o visokoj raširenosti korupcije imaju i građani Srbije,** što proizlazi iz rezultata istraživanja koja se vrše na nacionalnom uzorku (npr. Globalni barometar korupcije Transparency International, istraživanja UNDP), iako su kod tih istraživanja fluktuacije u percepciji korupcije znatno veće.

Problemi za borbu protiv korupcije

- **Vaninstitucionalna moć** političkih stranaka i pojedinaca, koja se odražava na rad čitavog javnog sektora
- **Kršenje preventivnih antikorupcijskih zakona**, kao plod odsustva „političke volje“ (npr. pristup informacijama, javna preduzeća)
- **Nedovoljni kapaciteti organa koji vrše nadzor i kontrolu** nad primenom zakona; diskreciona ovlašćenja u određivanju predmeta provere
- **Nepotpun pravni okvir** (potrebne izmene i dopune mnogih zakona i snažnije ustavne garancije); narušavanje pravne sigurnosti usvajanjem kontradiktornih ili nejasnih odredaba u propisima
- **Nema učenja** na osnovu otkrivenih slučajeva korupcije i otkrivenih obrazaca koruptivnog ponašanja
- **Nedovoljno transparentan proces donošenja odluka**, nemogućnost građana da utiču na njihov sadržaj
- **Nepotrebne procedure i državne intervencije** koje povećavaju broj situacija u kojima do korupcije može da dođe

Neiskorišćene šanse za borbu protiv korupcije

- **Evropska perspektiva** i rešenost EU da se napredak u okviru poglavlja 23 prati sve vreme pregovora, kao i sve detaljniji izveštaji o napretku; zainteresovanost međunarodnih organizacija nije dobro iskorišćena – nedovoljno kvalitetan AP za poglavlje 23, probijanje rokova u primeni i odsustvo suštinskog napretka čak i kad su mere sprovedene; težnja za dobijanjem „pozitivnih mišljenja“, „otvaranjem poglavlja“ i pohvala EU zvaničnika umesto da se rešavaju problemi koji su prepoznati već godinama, korišćenje mišljenja o „usaglašenosti“ radi odbijanja domaćih predloga ...
- **Koncentrisana politička moć** – od 2014 situacija u kojoj je vlast (bila) stabilna toliko da može da sprovodi reforme, sa znatno manjim „ucenjivačkim kapacitetom“ koalicionih partnera (manje šanse da korupcionaši nađu zaštitu unutar vlasti). Šansa da se ta moć iskoristi za uspostavljanje sistema pune institucionalne borbe protiv korupcije nije iskorišćena – umesto toga politička moć je iskorišćena da se dodatno umanji snaga mehanizama za nadzor vlasti
- **Podrška građana** – građani pokazali spremnost da i politički nagrade ono što im je predstavljeno kao borba protiv korupcije; očekivanja su im bitno podignuta, ali nisu zadovoljena

Prioriteti Srbije za borbu protiv korupcije

- **Nezavisno, efikasno i odgovorno pravosuđe**
- Veći broj otkrivenih slučajeva kroz zaštitu **uzbunjivača i svedoka korupcije** i druge mere koje motivišu na prijavljivanje korupcije, **proaktivni pristup** u istraživanju korupcije i mere za **kontrolu imovine javnih funkcionera i službenika**
- Striktna **kontrola tačnosti i potpunosti izveštaja o finansiranju kampanja i političkih stranaka**, ispitivanje sumnji i navoda o kupovini glasova na izborima i zloupotrebama javnih resursa u kampanjama; uređenje i kontrola „funkcionerske kampanje“ i državnog oglašavanja
- Dosledno rešavanje svih slučajeva u kojima su iznete **dokumentovane sumnje na korupciju** i uspostavljanje stalne strukture državnog represivnog aparata koja će se baviti otkrivanjem ovakvih slučajeva, nezavisno od postojanja „političke podrške“.

Prioriteti Srbije za borbu protiv korupcije

- Čuvanje jedinstva pravnog poretka i pravna sigurnost
- Promena Ustava radi efikasnije borbe protiv korupcije
- Smanjenje regulatornih i finansijskih intervencija države (npr. dozvole, odobrenja, subvencije) koje stvaraju rizike za korupciju, naročito kada se sprovode bez prethodno utvrđenih kriterijuma
- Temeljna reforma uređenja javnog sektora
- Poštovanje i jačanje uloge nezavisnih državnih organa i obezbeđenje primene njihovih odluka i preporuka
- Stvaranje uslova za nesputan rad medija, raskidanjem obruča oko medija koji čine politika, biznis i marketinške kuće

Prioriteti Srbije za borbu protiv korupcije

- **Strateški pristup u borbi protiv korupcije:** Skupština treba da što pre donese novu Nacionalnu antikorupcijsku strategiju, i da utvrdi razloge za neispunjenje ciljeva Strategije koja je važila u periodu 2013-2018. Skupština treba redovno da prati sprovođenje Akcionog plana za Poglavlje 23 pregovora sa EU, i drugih strateških akata
- Jasni i sveobuhvatni **planovi rada, izveštaji o radu i njihovo razmatranje**
- Jasna **podjela nadležnosti i ovlašćenja državnih organa za borbu protiv korupcije**

CORRUPTION PERCEPTIONS INDEX 2019

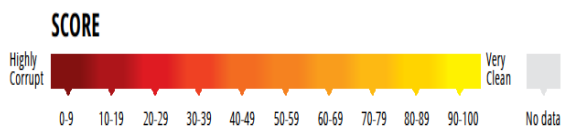

EASTERN EUROPE & CENTRAL ASIA

35/100

AVERAGE SCORE

SCORE	COUNTRY/TERRITORY	RANK
35	North Macedonia	106
56	Georgia	44
45	Belarus	66
45	Montenegro	66
42	Armenia	77
39	Serbia	91
39	Turkey	91
36	Bosnia and Herzegovina	101
36	Kosovo	101
35	Albania	106
34	Kazakhstan	113
32	Moldova	120
30	Azerbaijan	126
30	Kyrgyzstan	126
30	Ukraine	126
28	Russia	137
25	Tajikistan	153
25	Uzbekistan	153
19	Turkmenistan	165

#cpi2019

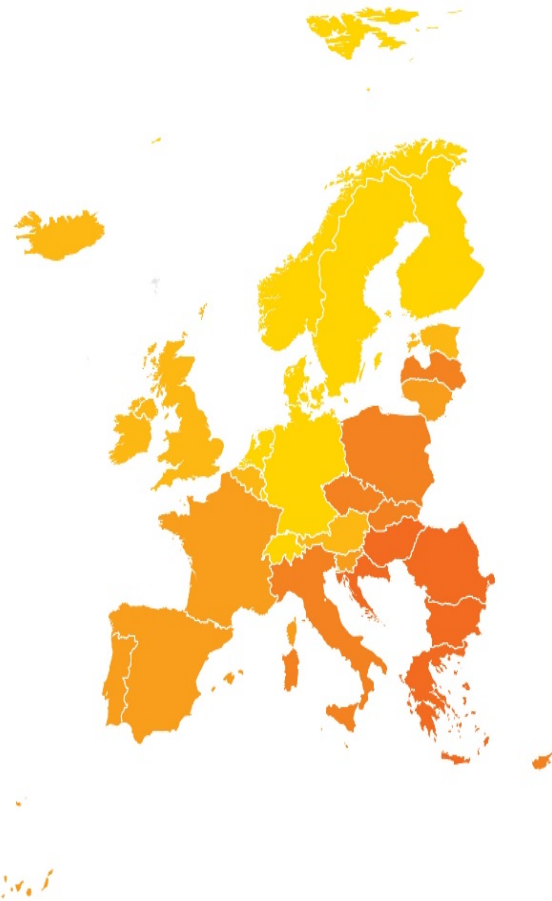
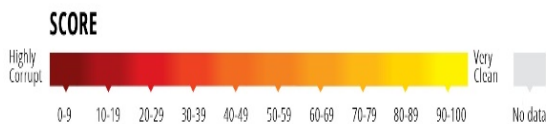
www.transparency.org/cpi

CORRUPTION PERCEPTIONS INDEX 2019

WESTERN EUROPE & EUROPEAN UNION

66/100

AVERAGE SCORE

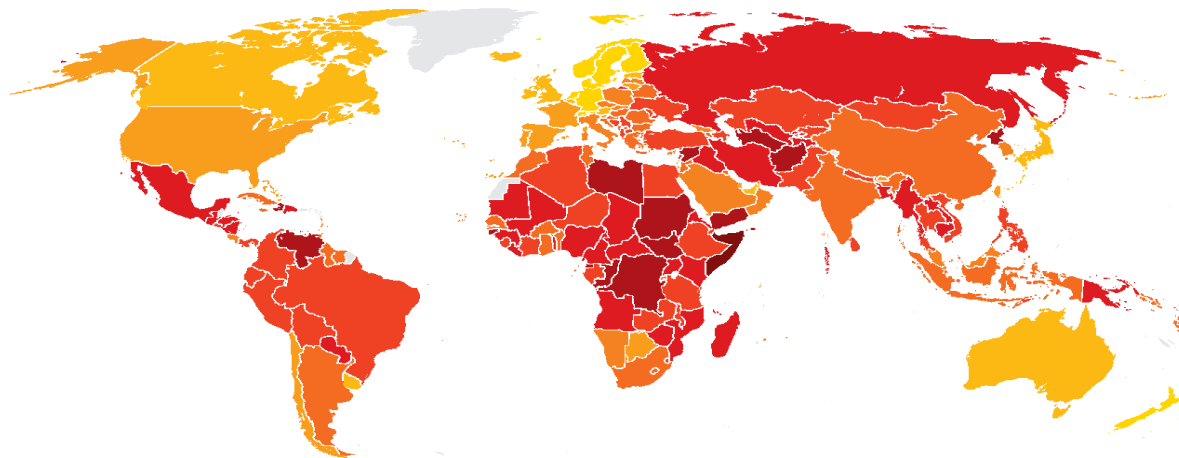
SCORE	COUNTRY/TERRITORY	RANK	SCORE	COUNTRY/TERRITORY	RANK
62	Portugal	30	62	Spain	30
87	Denmark	1	60	Lithuania	35
86	Finland	3	60	Slovenia	35
85	Sweden	4	58	Cyprus	41
85	Switzerland	4	58	Poland	41
84	Norway	7	56	Czech Republic	44
82	Netherlands	8	56	Latvia	44
80	Germany	9	54	Malta	50
80	Luxembourg	9	53	Italy	51
78	Iceland	11	50	Slovakia	59
77	Austria	12	48	Greece	60
77	United Kingdom	12	47	Croatia	63
75	Belgium	17	44	Hungary	70
74	Estonia	18	44	Romania	70
74	Ireland	18	43	Bulgaria	74
69	France	23			

#cpi2019

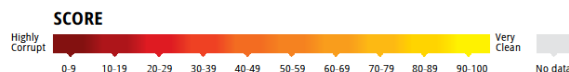
www.transparency.org/cpi

CORRUPTION PERCEPTIONS INDEX 2019

The perceived levels of public sector corruption in 180 countries/territories around the world.

SCORE	COUNTRY/TERRITORY	RANK	SCORE	COUNTRY/TERRITORY	RANK	SCORE	COUNTRY/TERRITORY	RANK	SCORE	COUNTRY/TERRITORY	RANK	SCORE	COUNTRY/TERRITORY	RANK
87	Denmark	1	67	Chile	26	53	Italy	51	42	Solomon Islands	77	36	Thailand	101
87	New Zealand	1	66	Seychelles	27	53	Malaysia	51	41	Benin	80	35	Albania	106
86	Finland	3	65	Taiwan	28	53	Rwanda	51	41	China	80	35	Algeria	106
85	Singapore	4	64	Bahamas	29	53	Saudi Arabia	51	41	Ghana	80	35	Brazil	106
85	Sweden	4	62	Barbados	30	52	Mauritius	56	41	India	80	35	Cote d'Ivoire	106
85	Switzerland	4	62	Portugal	30	52	Namibia	56	41	Morocco	80	35	Egypt	106
84	Norway	7	62	Spain	30	52	Oman	56	40	Burkina Faso	85	35	North Macedonia	106
82	Netherlands	8	61	Botswana	34	50	Slovakia	59	40	Guyana	85	35	Mongolia	106
80	Germany	9	60	Brunei Darussalam	35	48	Cuba	60	40	Indonesia	85	34	El Salvador	113
80	Luxembourg	9	60	Israel	35	48	Greece	60	40	Kuwait	85	34	Kazakhstan	113
78	Iceland	11	60	Lithuania	35	48	Jordan	60	40	Lesotho	85	34	Nepal	113
77	Australia	12	60	Slovenia	35	47	Croatia	63	40	Trinidad and Tobago	85	34	Philippines	113
77	Austria	12	60	South Africa	39	46	Sao Tome and Principe	64	39	Serbia	91	34	Eswatini	113
77	Canada	12	59	Korea, South	39	46	Vanuatu	64	39	Turkey	91	34	Zambia	113
77	United Kingdom	12	59	Saint Vincent and the Grenadines	39	45	Argentina	66	38	Ecuador	93	33	Sierra Leone	119
76	Hong Kong	16	58	Cabo Verde	41	45	Belarus	66	38	Sri Lanka	93	32	Moldova	120
75	Belgium	17	58	Cyprus	41	45	Montenegro	66	38	Timor-Leste	93	32	Niger	120
74	Estonia	18	58	Poland	41	45	Senegal	66	37	Colombia	96	32	Pakistan	120
74	Ireland	18	58	Costa Rica	44	44	Hungary	70	37	Ethiopia	96	31	Bolivia	123
73	Japan	20	56	Czech Republic	44	44	Romania	70	37	Gambia	96	31	Gabon	123
71	United Arab Emirates	21	56	Georgia	44	44	South Africa	70	37	Tanzania	96	31	Malawi	123
71	Uruguay	21	56	Latvia	44	44	Suriname	70	37	Vietnam	96	30	Azerbaijan	126
69	France	23	55	Dominica	48	43	Bulgaria	74	36	Bosnia and Herzegovina	101	30	Djibouti	126
69	United States of America	23	55	Saint Lucia	48	43	Jamaica	74	36	Kosovo	101	30	Kyrgyzstan	126
68	Bhutan	25	54	Malta	50	42	Tunisia	74	36	Panama	101	29	Ukraine	126
			53	Grenada	51	42	Armenia	77	36	Peru	101	29	Guinea	130
						42	Bahrain	77	36			29	Laos	130
												29	Maldives	130
												29	Mali	130
												29	Mexico	130
												29	Myanmar	130
												29	Togo	130
												28	Dominican Republic	137
												28	Kenya	137
												28	Lebanon	137
												28	Liberia	137
												28	Mauritania	137
												28	Papua New Guinea	137
												28	Paraguay	137
												28	Russia	137
												28	Uganda	137
												26	Angola	146
												26	Bangladesh	146
												26	Guatemala	146
												26	Honduras	146
												26	Iran	146
												26	Mozambique	146
												26	Nigeria	146
												25	Cameroon	153
												25	Central African Republic	153
												25	Comoros	153
												25	Tajikistan	153
												25	Uzbekistan	153
												24	Madagascar	158
												24	Zimbabwe	158
												23	Eritrea	160
												22	Nicaragua	161
												20	Cambodia	162
												20	Chad	162
												20	Iraq	162
												19	Burundi	165
												19	Congo	165
												19	Turkmenistan	165
												18	Democratic Republic of the Congo	168
												18	Guinea Bissau	168
												18	Haiti	168
												18	Libya	168
												17	Korea, North	172
												16	Afghanistan	173
												16	Equatorial Guinea	173
												16	Sudan	173
												16	Venezuela	173
												15	Yemen	177
												13	Syria	178
												12	South Sudan	179
												9	Somalia	180

#cpi2019

www.transparency.org/cpi